

TE GAST IN

Colombia

Maak kennis met het échte leven!

TE GAST IN **Colombia**

Samenstelling en redactie

Mariëlle van Bussel

Uitgeverij Informatie Verre Reizen

Colofon

Uitgave

Informatie Verre Reizen VOF

Postbus 1504, 6501 MB Nijmegen

E info@tegastin.nl

I www.tegastin.nl

Samenstelling en redactie: Mariëlle van Bussel

Eindredactie: Kees van Teeffelen

Foto omslag: Jeremy Richards/iStock

Vormgeving: Mike van de Mortel

Druk: 2de druk, april 2020

ISBN 978-94-6016-094-3

Andere uitgaven TE GAST IN:

Indonesië • Myanmar • Thailand • Vietnam • Cambodja • China • Bhutan • Nepal • India • Sri Lanka • Egypte • Marokko • Turkije • Israël & de Palestijnse gebieden • Iran • Oman • Jordanië • Ethiopië • Tanzania • Namibië • Zuid-Afrika • Cuba • Suriname • Peru & Bolivia • Argentinië & Chili • Australië • Nieuw-Zeeland • Rusland & Oekraïne

© 2020 Informatie Verre Reizen VOF

Niets uit deze uitgave mag verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, microfilm, internet of op welke andere wijze dan ook zonder voorafgaande toestemming van de auteurs en de uitgever.

Deze uitgave werd met de meeste zorg samengesteld. Indien deze toch onjuistheden blijkt te bevatten, kunnen uitgever en auteurs daarvoor geen aansprakelijkheid aanvaarden.

Inhoud

Land van contrasten Mariëlle van Bussel	5
Gastvrijheid en machismo Wies Ubags	12
De ciclovía is van alle Bogotanos Karin Anema	19
Vrede: niets is wat het lijkt Kees van Teeffelen	26
Een speciaal kopje koffie Ronald de Hommel	28
Onthaasten op een koffiefinca Ellen Weber	34
Salsa moet je voelen Carlien Vliegen	36
Monguí ademt authenticiteit Karin Anema	41
De wederopstanding van Medellín Jeroen Kuiper	46
De twee gezichten van Cartagena Lenny Schouten	52
Literaire goudmijn én volksheld Mark Weenink	57
Langzaam leven in de Amazone Mariëlle van Bussel	62
Reisinformatie	69
Verdere informatie	80

La Candelaria, het oude stadsdeel van Bogotá – Foto: iStock

Land van contrasten

Colombia stond lang bekend als het land van de grote risico's. Maar dat imago is niet meer terecht. Integendeel. Op de gebaande paden ontmoet je gastvrije mensen, zie je de meest uiteenlopende landschappen en passeer je steden en dorpen van grote historische en culturele waarde. De slogan die het verkeersbureau hanteert, is helemaal raak: *El unico riesgo es que te quieras quedar*. 'Het enige risico is dat je wilt blijven'.

Adembenemend! Het enige woord dat me te binnen schiet als ik boven op de Monserrate Peak sta, het hoogste punt van de Andes-flank die Bogotá aan de oostelijke zijde begrenst. Niet alleen omdat de hoogte – 3152 meter – je letterlijk de adem beneemt, maar ook en vooral omdat het uitzicht overweldigend is. Een stad met ruim acht miljoen inwoners ligt hier letterlijk aan je voeten. Het is bijzonder om in één oogopslag de complete stad te overzien. Hoogbouw in het centrum, laagbouw verder weg, grote verkeersaders en zo'n 135 kilometer verderop de bergtoppen van Los Nevados.

Zak je met de *teleférico* (kabelbaan) af naar 2600 meter, dan sta je weer midden in het leven en ervaar je een stad die werelds én authentiek is. Loop je door de wijk Candeleria, het koloniale en toeristisch centrum, dan eet je in het ene restaurantje een lokale *ajiaco* – een heerlijke soep met kip, mais, verschillende soorten aardappels, avocado en *guasca* (kruid) – en drink je een deur verder een hippe café latte met karamel. Maak je een tocht

De ciclovía is van alle Bogotanos!

Colombia is een uitgesproken klassenmaatschappij. Om hogerop te klimmen, kun je hooguit je schoonheid in de strijd werpen. ‘Het enige wat je nodig hebt, is een implantaat,’ zo ronken advertenties. Die klassenverschillen zie je in het dagelijks leven overal terug. Er is één uitzondering: de zogeheten *ciclovía*, een fietsnetwerk van ruim honderd kilometer dwars door Bogotá heen.

“Daar”, zo zegt Boris met wie ik door Bogotá fiets, “mengen klassen zich.” Rijk en arm, jong en oud, dik en dun: de *Bogotanos* fietsen op zondag over de *ciclovía*, als ware het een promenade. Geschat wordt dat anderhalf miljoen inwoners elke zondagochtend over de autovrije wegen paraderen. Terwijl de openbare ruimte lang niet overal als veilig wordt gezien, vinden de Bogotanos de *ciclovía* veilig: politie, veiligheidsmensen en vrijwilligers houden de boel in de gaten.

Al in 1975 bedacht een vooruitstrevende burgemeester de *ciclovía* als tegenwicht tegen de overlast van auto's, de luchtvervuiling en het gebrek aan recreatiegebieden. De uitdijende *ciclovía* moest ‘het grootste tijdelijke park van de wereld worden waar iedereen zich gelijk kan voelen.

Elke zondag worden tussen zeven uur 's ochtends en twee uur 's middags belangrijke verkeersaders voor auto's afgesloten. Inmiddels geldt dat voor een traject van meer dan honderd kilometer waardoor je heel de stad kunt door fietsen. De *ciclovía* verbindt nu ook de arme en rijkere wijken met elkaar.

In de koloniale wijk La Candelaria huur ik een fiets bij een bedrijfje dat sinds een paar jaar inspeelt op het groeiend toerisme. Boris, een man van middelbare leeftijd met een vriendelijk gezicht, gaat met me mee. Voordat we de ciclovía op gaan, doorkruisen we La Candelaria. De harde kleuren van de lage huizen en de felgekleurde muurschilderingen steken af tegen de bergen pal erachter. We passeren een man, die met een rubberen band om zijn borstkas een zwaar beladen kar met de letters *reciclaje* (recycling) voorttrekt. Iets verder vegen schoonmakers een plein en klinkt de bel van de rode ijscokar Tilín, een karretje dat je overal in Colombia tegenkomt.

Op een straathoek waait ons de geur tegemoet van *arepas* (gebakken broodjes van maismeel) die een man onder een parasol bakt. Iets verder passeren we soldaten die onbeweeglijk in hun kogelvrije vesten met geweer voor een café posten. Tussen straatmuzikanten, ballonverkopers en slapende daklozen staat een protestbusje. De teksten op de zijkant ervan gaan over verzwegen misdaden tijdens de burgeroorlog.

We fietsen verder naar een markt, waar boeren met een muts op tegen de kou groenten en fruit in bananenbladeren verkopen.

Monguí ademt authenticiteit

Handgemaakte voetballen, de mooiste *páramo* ter wereld én locals die hun eigen cultuur kost wat kost willen behouden. Het koloniale dorpje Monguí, op 2900 meter in de Andes, is gebleven zoals het ooit was.

Jongetjes in schooluniform trappen een balletje op het plein, dat omzoomd wordt door wit gepleisterde gevels, afgebiesd met groen-, rood- en goud geverfde kozijnen en deuren. Een plaatje. Decennia geleden droeg de burgemeester van Monguí haar inwoners op om alle kozijnen groen, rood en goudkleurig te verven, zodat ze de verkiezing tot ‘mooiste dorp van het land’ zouden winnen. En zo geschiedde.

Behalve de voetballende jongetjes en een paar bewoners die zich in bruine poncho's beschermen tegen de ochtendkoelte, is het rustig. Wel hangen er opvallend veel kleurige voetballen naast de deurposten. Dorpeling Camilo, een twintiger, vertelt dat de bewoners van oudsher leven van het maken van voetballen. Het verhaal gaat dat twee inheemse Chibchas – die bekend staan om hun creativiteit – het ambacht naar Monguí hebben gebracht. Als slaaf hadden ze in Brazilië ballen moeten produceren, eenmaal vrijgelaten en in hun geboorteplaats Monguí teruggekomen, bleven ze ballen fabriceren. Volgens Camilo zijn er maar liefst 22 huisateliërs waar voetballen van perfecte kwaliteit gemaakt worden.

Lopend door het centrum zou je de huisateliërs – *fabrica de balones* – ongemerkt voorbijlopen: het zijn gewone huizen uit de

Straatbeeld Mongui – Foto's: Karin Anema

koloniale tijd. Door een openstaande deur stappen we een van de ateliers binnen. In de kleine ruimte klinken folkloristische muziek en het geratel van machines, mens en machine lijken hier organisch vergroeid te zijn. Bedreven dompelt de een het binnenste van de ballen in vaten met lijm, hangt een ander die te drogen, snijdt weer een ander zeshoekige stukken uit kleurig vinyl, die een volgende op de ballen plakt. Om vervolgens verhit, gekoeld en ten slotte verpakt te worden. Achter in de ruimte staat de lading van vloer tot plafond opgetast, klaar om verscheept te worden naar vooral de VS.

We wandelen verder. Camilo vertelt dat stedelingen vaak een tweede huis hebben in een van de koloniale dorpen in deze re-

Reisinformatie

Ambassades

Communicatie

Documenten

Douane

Elektriciteit

Eten en drinken

Feestdagen

Foaien

Fotografen

Geld

Gezondheid

Inkopen

Klimaat

Omgangsvormen

Openingstijden

Taal

Tijdverschil

Transport

Veiligheid

Websites

Verdere informatie

Boeken

TE GAST IN **Colombia**

De landenuitgaven TE GAST IN bevatten artikelen van meerdere auteurs die een speciale band hebben met een land. Zij schrijven op levendige wijze en met kennis van zaken over onderwerpen die hen na aan het hart liggen. Het geeft een opmerkelijk goed inzicht in de levenswijze en omgangsvormen van de bewoners van het land. Bovendien bevat elke uitgave nuttige reistips. Een aanrader voor iedereen die interesse heeft voor verre landen en wil weten wat er achter de schermen gebeurt.

Steden en dorpjes van grote historische waarde, de meest uiteenlopende landschappen en een gastvrije bevolking. Colombia heeft het allemaal. Nu de regering een vredesakkoord heeft getekend met FARC, kan er eindelijk afgerekend worden met een verleden waarin de guerrilla en drugsbendes de dienst uitmaakten. Een opluchting voor veel boeren die weer koffie kunnen verbouwen in plaats van coca. In Medellín heeft een voortvarende aanpak van armoede en criminaliteit de stad tot een trekpleister voor toeristen en investeerders gemaakt. Ook in andere plaatsen doen locals hun best het de bezoekers naar de zin te maken. Zoals in Cartagena, de parel aan de Caribische kust en in Cali, de hoofdstad van de salsa. Of in de koloniale dorpjes, waar je de sfeer kunt proeven uit de romans van Gabriel García Márquez. Bij de indianen diep in de Amazone waar 'langzaam leven' het credo is. En in San Agustín waar je het liefst te paard op zoek gaat naar misschien wel de meest mysterieuze beschaving van Zuid-Amerika.

'TE GAST IN is het ultieme voorpretboekje'
Flying Dutchman Magazine

